

NARODNI DNEVNIK

Iskaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Redna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20,—, inozemstvo Din 80,—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokoplat se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Zapravljeni glasovi in tisočaki.

Jasno je, da mora volivec v prvi vrsti izbrati kandidate in stranke po programu, ki jih zastopajo. Smešno je, če se delavec ogreva za kapitalistično stranko in ni znak doslednosti, če koketira velekapitalist s socialistično stranko. Program stranke mora biti za volivce v prvi vrsti merodajen in zato mora tudi biti volivna borba načelna.

Toda volivec mora gledati tudi na to, da svojega glasu ne zameče. Nekateri sanjači vedo povedati lepe stvari, toda kaj pomaga, če bodo vse te reči uresničene šele ob svetem Nikdar. Zato mora volivec tudi gledati na to, da zaupa svoj glas kandidatu, ki bo tudi mogel zadostiti materialnim potrebam volivca. Zato je idealna za volivca samo ona stranka, ki mu ustreza v idejnem oziru, ki pa daje obenem garancije, da mu bo mogla pomagati tudi v materialnem.

Iz tega stališča mora volivec presojati kandidate in stranke in če slovenski volivec to stori, potem ve vsaj eno, za katero stranko in za katere kandidate ne sme oddati glasu. In da je med temi strankami na prvem mestu samo SDS, o tem ni dvoma.

V idejnem oziru je ta stranka absolutno negativna in ne more nuditi volitvenega ničesar. Po svojem programu bi morala biti demokratična stranka, v resnici pa je v največjem nasprotju z edino demokratično stranko Jugoslavije, z Davidovičevsko stranko. Demokrat, ki voli SDS, glasuje torej proti svojemu programu in tako na najbolj briljanten način zavrže svoj glas. Ali pa more to storiti pravi demokrat in vrhu tega še v sedanjem času, ko je treba napeti za čim lepšo zmago demokracije vse sile.

Se manj pa more nuditi SDS volivcu v materialnem oziru. Dogodki jasno dokazujejo, da se vrše septemberske volitve samo zato, ker hočejo poštene radikali obračunati s pašičevci. Protektorji SDS pa so bili pašičevci in zato je tudi SDS izven vsake kombinacije. Nista se združila Marinkovič in Vukičević zato, da bi dajala mandate SDS, temveč združila sta se, da vzameta mandate SDS.

Zato pa se pravi metati svoj glas v vodo, kdor glasuje za SDS.

So pa ljudje, ki so iz bogzna kakih vzrokov tako zaslepljeni, da ne bi hoteli napraviti samo svojih glasov, temveč tudi svoj denar. So to razni bogati industrijci, ki menda mislijo, da jim znašajo slovenski delavci denar samo zato, da apolnijo z njim volilne blagajne SDS. Na vse zadnje nikogar nič ne briga, kaj kdo naredi s svojim denarjem in če ga imajo nekateri gospodje preveč, naj ga le mečejo v vodo ali v blagajne SDS, ker je to njih zadeva.

Druga pa je stvar, če kdo daruje v politično strankarske namene denar, ki ni čisto njegov, temveč ki ga le upravlja. V tem primeru pa imajo tudi oni, katerih je denar, pravico, da vprašajo komu v korist je bil porabljen denar v strankarske namene. V Sloveniji smo že večkrat videli, da je vedno slabo končalo, če so postala gotova denarna podjetja preveč izrazito strankarska in zato bi bil čas, da bi se te žalostne izkušnje že enkrat nehale.

Če pa že ti darežljivi magnati mislijo, da smejo metati denar v vodo, potem pa naj bodo tudi pripravljeni na vse posledice. Naj si ne domišljajo ti gospodje, da je že pozabljeno, kako so ti gospodje pri vseh volitvah pomagali besedolomni SDS. Toda tedaj so imeli ti gospodje vsaj en izgovor za svoje zapravljane tisočakov, ker je pač bila SDS v vladi. Toda s čim naj sedaj opravičijo

Brezuspešen sestanek med Aco Stanojevičem in Vukičevićem.

Beograd, 9. julija. Ponovni sestanek, ki se je vršil včeraj med Aco Stanojevičem in Veljo Vukičevićem, je bil menda zadnji poskus, da pride do sporazuma med radikalnim glavnim odborom in Veljo Vukičevićem.

Aca Stanojevič je imel včeraj poleg sestanka z Veljo Vukičevićem še konferenco z Marko Trifkovičem v hotelu »Paris«. Na tej konferenci je bil navzoč tudi Ljuba Živković. Aca Stanojevič je izrazil na tej konferenci svoje utise, ki jih je dobil v razgovoru z Veljo Vukičevićem. Po njegovem mnenju so izgledi za glavni odbor radikalne stranke zelo slabi.

Razmerje med glavnim odborom radikalne stranke in Veljo Vukičevićem je jasno izraženo v poslednjem vladnem komuniqueju, ki je bil izdan kot odgovor na poziv glavnega odbora, da naj radikalni ministri sodelujejo na seji glavnega odbora radikalne stranke.

V parlamentarnih krogih se trdi, da so odnosi med Veljo Vukičevićem in radikalnim glavnim odborom popolnoma razčiščeni ter da bodo v kratkem vsi odnosi prekinjeni. — Kakor se na dobro informiranih mestih doznava, Velja Vukičević pričakuje, da bo do ponedeljka še nekaj članov glavnega odbora podalo ostavko na svoja mesta v glavnem odboru radikalne stranke. Govori se, da bo podalo ostavko v odboru pet članov, ki bodo popolnoma solidarni z vlado Velja Vukičevića. Velja Vukičević bo na ta način prizadejal strašen udarec pašičevcem, katerim bi tako popolnoma onemogočil vsako opozicijsko delovanje proti vladi.

Aca Stanojevič se kaže zelo mirnega in hoče — kakor se trdi v njegovi okolici — nadaljevati borbo proti vladi Velja Vukičevića.

„Jutarnji list“ poroča o popolnem sporazumu med Vukičevićem in Korošcem.

Zagreb, 9. julija. Današnji »Jutarnji list« objavljaja senzacionalen članek o sporazumu med Vukičevićem in dr. Korošcem. Med drugim pravi »Jutarnji list«:

Glaven cilj Velje Vukičevića je, da si že sedaj zajamči popolno sigurnost po volitvah. Sedaj je že ustvarjen sporazum z dr. Antonom Korošcem, načelnikom Slovenske ljudske stranke. Ta sporazum se nanaša deloma že na medvolivno dobo. Po volitvah pa se bo delalo na tem, da se bo ustvarila parlamentarna zajednica med SLS in radikali, slično oni, ki se je ustvarila pod imenom demokratska zajednica.

Ta sporazum med Veljo Vukičevićem in dr. Korošcem je že gotov, samo se drži še v največji tajnosti. Velja Vukičević se hoče sporazumeti s slovensko ljudsko stranko v vseh vprašanjih.

KRALJ ODIDE V DALMACIJO.

Split, 9. julija. Kakor se doznava, naj bi prišel še ta mesec naš kralj v Dalmacijo na letovišče. Kralj bo stanoval najbrž v Trstenu, kjer je znamenita starinska vila.

VUKIČEVIČ ODPOTOVAL NA BLED.

Beograd, 9. julija. Velja Vukičević je bil včeraj popoldne dalje časa v svojem kabinetu in konferiral s celo vrsto poslancev o pripravah za volitve.

Od 7. do 8. je bil predsednik vlade v maršalatu dvora, kjer se je razgovarjal z dvornim maršalom Jankovićem. Po 8. je sprejel dr. Spaha in se razgovarjal z njim o politiki demokratske zajednice v

svoj nastop proti drugim strankam, vladi in ogromni večini slovenskega naroda.

Kakor gospodje hočejo! Če mislijo, da imajo preveč tisočakov in da so njih industrijska podjetja prebogata, naj le izmetavajo tisočake. Toda zapomnijo si naj tudi to, da je tudi konec potrpežljivosti vseh neesdeesarskih strank in slovenskega naroda, ki bo obračunal s protektorji in mecen SDS ravno tako, kakor je obračunal s SDS samo.

Mal narod smo Slovenci in tudi ne bogat narod. Zato pa imamo mi najmanj vzroka, da zmetavamo glasove in tisočake in zato je v narodnem interesu, da se prične obračun z vsemi, ki to delajo. Kajti politike zapravljenih glasov in tisočakov mora biti konec.

SPORAZUM TUDI Z JMO.

Istotako hoče Velja Vukičević v teh dneh razčistiti odnose z JMO. Dr. Mehmed Spaho in dr. Andrić sta včeraj ponovno konferirala z Veljo Vukičevićem. Ožji krogi Velje Vukičevića ugotavljajo, da se je na teh konferencah ponovno razpravljalo o vprašanju Bosne in Hercegovine in da je bil dosežen popoln sporazum. V splošnem se smatra, da se vsa sporna vprašanja med bosanskimi radikali in bosanskimi muslimani popolnoma rešena.

Politični krogi polagajo zelo veliko važnost na poslednjo izjavo dr. Andrića, ki jo je ta dal v Sarajevu. Andrić je izjavil, da bo prišlo v najkrajšem času med bosanskimi muslimani in radikali do popolnega sporazuma in da se bo kmalu začelo skupno sodelovanje radikalov in muslimanov v Bosni in Hercegovini.

Bosni in Hercegovini in o razmestitvi uradnikov po željah te stranke in o občinskih komisarijih.

Kakor se doznava je predsednik vlade Velja Vukičević odpotoval ob 11. na Bled, kjer namerava ostati najbrž do četrtega prihodnjega tedna.

SEJA IZVRŠEVALNEGA ODBORA NRS

Beograd, 9. julija. Sinoči je imel sejo izvršilni odbor radikalne stranke. Seja je trajala do 8. in pol. Večjemu delu se je prisostvoval Aca Stanojevič. Ko se je Aca Stanojevič poslovil, se je nadaljevala seja pod predsedovanjem Marka Trifkovića. Odobrena je bila kandidatura za nosilca liste v Črni gori dr. Stojadinovića, Čede Kostića v liški županiji in dr. Milovana Grbe v modruško - reški županiji. Razen tega so bile prečitane razne pritožbe, ki se bodo poslane vladi. Nekateri člani izvršilnega odbora pa so zahtevali, da naj se te pritožbe pošljejo državnemu svetu.

Ko se je zvedelo za te odločitve, so jih obsodili vladni politiki kar najostreje. Zlasti se poudarja, da ne more biti pri takih razmerah niti najmanj govora o medsebojnem zbližanju, ker gre pašičevcem v prvi vrsti za to, da kandidirajo ravno tiste osebe, ki so najbolj nepomirljivi protivniki današnje vlade.

KONGRES NARODNIH ŽELEZNIČARJEV BO SEPTEMBRA.

Beograd, 9. julija. 14. in 15. septembra se bo vršil kongres narodnih železničarjev.

Rezultat rumunskih volitev

Bukarešta, 9. julija. Volitve so se izvršile v popolnem redu in miru.

V Stari Rumuniji je dobila vlada 70 do 80 odstotkov vseh glasov, na Erdeljskem 30 do 40 odstotkov, v Besarabiji 60 do 70 odstotkov in v Bukovini 55 odstotkov. Na tej osnovi bi dobila vlada od celokupnega števila poslancev, ki znaša 380, okrog 320, narodni zemljoradniki pa 55. Ostalih 5 mandatov odpade na narodne manjšine.

Vsi listi pišejo o tem, da se bo sestavila, kakor vse kaže, nova vlada, ki bi ji načeloval Bratianu.

ZDRAVSTVENO STANJE KRALJA FERDINANDA SE POSLABŠALO.

Bukarešta, 9. julija. Zdravstveno stanje kralja je zelo resno. Rumunska kraljica je pozvala svojo hčerko, jugoslovensko kraljico Marijo, da naj takoj pride v Bukarešto. Prihod jugoslovenske kraljice se pričakuje za danes ali jutri.

NINČIĆ KANDIDIRA V SPORAZUMU Z VLADO.

Beograd, 9. julija. Sinoči med 8. in pol do 10. je bila v kabinetu predsednika vlade Velje Vukičevića konferenca o vprašanju kandidatur v severnem Banatu. Na tej seji sta bila navzoča tudi sedanjí minister za kmetijstvo dr. Stanković in bivši minister zunanjih poslov dr. Ninčić. O tej konferenci se ni dalo dobiti nobenih informacij.

Dr. Ninčić je pozneje izjavil novinarjem, da je vprašanje njegove kandidature rešeno, ni pa še dosežen sporazum glede kandidatur v severnem Banatu.

NEZADOVOLJSTVO BOSANSKIH RADIKALCEV.

Sarajevo, 8. 7. Nezadovoljstvo s kandidati, ki jih je postavilo vodstvo HSS se izraža na razne načine. Tako vse kaže, da se bodo v Sarajevu Hrvati sploh abstinerili od volitev. V travniškem okraju je odpor še bolj resen. Tu se namreč snuje nova Hrvatska težačka stranka, ki naj velja kot naslednica bivše Hrvatske težačke stranke za Bosno in Hercegovino. Med snovateli nove stranke se nahajajo zelo ugledne osebe, ki so se že izkazale v političnem življenju Bosne. Prvi sestanek nove stranke bo 15. t. m.

POMORSKA RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

Pariz, 9. julija. O konferenci v Ženevi o omejitvi pomorske razorožitve je vedno bolj vse tiho. Domneva se celo, da bi bilo kmalu prišlo do prekinitve konference.

Včeraj je izvršilni komite sklenil, da objavi poročila ekspertov. Iz vsega se vidi, da se vse delegacije bore za to, da se nadaljuje delo do končnega sporazuma.

UPOKOJENCI ZAHTEVAJO PODALJŠANJE STANOVANJSKEGA ZAKONA.

Beograd, 9. julija. Zastopniki Udruženja penzionistov so posetili ministra socialne politike in mu izročili spomenico, v kateri zahtevajo, da naj se dosedanjí stanovanjski zakon podaljša neizpremenjeno, ker bi ukinitve omejitve višine najemnine zadela penzioniste naravnost katastrofalno.

KONGRES ŠUMARJEV V SKOPLJU.

Beograd, 9. julija. Dne 21. in 22. septembra bo v Skoplju 61. glavna skupščina jugoslovenskega šumarskega udruženja. Udeleženci tega kongresa bodo nato napravili izlet v Prištino, Kosovo, Ohrid in Gjevgjelijo.

Moč fašizma v številkah.

Z. Ž. — V Italiji, 7. julija.

Uradni »Ukaznik« fašistovske stranke — »Il Foglio d'Ordine« — objavlja v svoji najnovejši številki točne statistične podatke o članih fašistovske stranke, razdeljene po posameznih krajih in provincijah. Skupno število vseh letos 6. junija redno vpisanih članov z izkaznico stranke znaša 960.590 moških in 70.081 ženskih. Všteti so tu fašisti v italijanskih kolonijah, niso pa všteti oni, ki se nahajajo v inozemstvu. Če vzamemo, da šteje Italija s svojimi kolonijami danes 45 milijonov prebivalcev, bi bilo potemtako 2,22% italijanskega prebivalstva vpisanega v stranko, ki z neomejeno diktaturo vlada narodu in državi.

Število članov fašistovske stranke se zdi vsekakor majhno. Omeniti pa je treba, da je bilo že za lansko leto sprejemanje novih članov zaključeno in da je vodstvo stranke izdalo letos prav posebno strog ukaz, da se ne smejo sprejemati več novi člani. Razume se to tako, da so si letos mogli obnoviti izkaznico edino le tisti, ki so bili že lani člani, in je bil absolutno prepovedan sprejem prijavljenec, ki doslej niso pripadali stranki, pa naj so v prejšnjih časih pripadali kakikoli stranki ali pa tudi nobeni. Vodstvo fašistovske stranke se je, seveda po zahtevi samega »Vodje«, Mussolinija, postavilo na stališče, da se mora stranka omejiti na svoje stare, stalne, zanesljive pristaje in ne sme sprejemati v svoj krog ljudi, ki so šele po dolgih letih »prišli do spoznanja«, oziroma iščejo sedaj iz katerihskoli razlogov opore in zaščite v stranki, kateri morda ali najbrž v svoji duši in srcu niso bili nikdar naklonjeni, temveč so jih sedaj privedli vanklonjeni, nagibi kot pa prepričanje. Tako se je torej sklenilo zaključeno sprejemanje novih članov. Tuptam se seveda dogajajo izjeme. Tako n. pr. lani v Trstu tedanji izredni komisar za tržaško provincijalno fašistovsko federacijo, generalni podtajnik stranke, nar. poslanec Ricci, kljub prepovedi sprejemanja novih članov, sprejemal in vrnil v stranko veliko število novega članstva, ki ga je jemal iz navdušenosti se ponujajočih bivših najzagrizenjših avstrijskantskih krogov, da bi s temi novimi člani dobil premoč nad ekstremisti domačini, ki so bili in so še danes odločno nasprotni narinjini jim mussolinijanski, po veliki večini renjivski, domačinom vsa boljša mesta odjedajoči privrženici komandni. Enako se dogaja tudi drugje v obmejnih pokrajinah, kjer zlasti radi sprejemajo naše poturice, ker menijo, da jim bodo taki uskoki z velikim uspehom pomagali pri pofašistovanju in raznarodovanju našega naroda. Znanost je, da kako so n. pr. na Krasu na naravnost zvižčan način skušali kar vse ali pa vsaj večino naših kmetijskih gospodarjev spraviti v fašistovsko stranko. Vabili so jih na sestanke, na katerih se je agitiralo za vstop v fašistovsko kmetijsko, poljedelski sindikat, in naši ljudje so se priključili za vstop, prepričani ali pa tudi ne, da bodo imeli v resnici vsaj kolikor toliko koristi od njega. Toda kaj se je zgodilo? Nekega lepega dne se je pa izkazalo, da so vsi vpisani v — fašistovsko stranko, ne pa v poljedelski sindikat. Pozneje, ko so ljudje protestirali proti takemu sleparskemu načinu vpisovanja v stranko, so se gospodje fašistovski voditelji izgovarjali, da so se tedaj pomotoma zamejnjele tiskovine, toda z druge strani pa se je pritiskalo na vpisance, naj ostanejo v stranki, če bodo sprejeti. Tako je ona izsleparjena prijavljena vendarle veljala in sicer za oboje, za stranko in sindikat: za sindikat brezpogojno, za stranko pa pogojno, to se pravi, če je vodstvo stranke smatralo za oportuno, da se dotičnik sprejme v stranko. Na tak način so dobili precej »pristajev« na Krasu, ki so bili na novo sprejeti v stranko, dasiravno je bilo sprejemanje novih članov strogo zabranjeno. Seveda pa so to le izjeme. Drugje, v starih provincijah, se fašistovska tajništva strogo drže ukaza, da ne sprejemajo novih članov, kar pa velja seveda sa-

mo za moške fašije, dočim je ženskimi fašijem v tem pogledu dovoljena polna svoboda in še tem bolj, ker je med ženskostvom kakor kaže število članic, zelo malo zanimanja za sodelovanje v stranki.

Za naraščaj pa je poskrbljeno na drug način. Fašistovsko vodstvo se je postavilo na stališče, da se mora stranka pomlajati edino le s pomočjo v najstrožjem fašistovskem duhu privzgojenega naraščaja. Torej ne v stranko ljudi, katerih prošlost se ne strinja s fašistovsko mislijo, temveč edino le mladino, ki se že od prvih dni, ko se začne zavdati, vzgaja v naraščaj stranke. Otroci se kot fašistovski »balila« že za časa ljudske šole navaja v fašizem. Ko pride iz ljudske šole, ga prevzame organizacija fašistovskih »avangardistov«, pripravnikov za fašistovsko milico, pri čemur se ustvarja načelo, da bodi vsak fašist obenem tudi fašistovski miličnik. »Avangardisti« prehajajo potem, ko dosežejo 18. leto starosti, v fašistovsko milicijo. Na dan obletnice ustanovitve fašijev se jim na slovesen način izroči puška in se obenem sprejmejo tudi v stranko. Letos se je prvič izvršil ta prehod, ki se bo odslej ponavljal leto za letom, s čimer se bo tako rekoč na avtomatski način pomlajevala stranka z mladimi nepokvarjenimi, zanesljivim življenjem, vzgojenim pod trajnim nadzorstvom stranke za stranko. Tako se potem fašistovski stranki ne bo treba bati, da bi se vrinili vanjo ljudje, ki bi mogli izrabljati svoj polaj v stranki in rovarske svrhe, kakor se je doslej pogostoma dogajalo in se tudi še danes dogaja. Stvar je torej zamišljena zelo pametno in smoteno.

Če se pregledujejo številkke, ki so izkazane za posamezne kraje in provincije, zbada v oči predvsem dejstvo, da je gornja Italija dejanska glavna opora fašizma. Največje število članstva namreč izkazuje Lombardija, 133.293 in ji po dolgem presledku sledi Toskana s 108.517. Razmeroma zelo močna sta tudi Piemont s 89.300 in Beneška s 75.500 člani. Med njima je Kampanja (Napoli) s 84.450, dočim pa Lacij z Rimom in njegovimi 700.000 prebivalci in vsemi osrednjimi državnimi in strankanimi uradi šteje komaj 47.650 članov. Južne krajeve štejejo, izvenemši je omenjeno Kampanjo in Abbruzzi-Molise, kjer se rokovanjski značaj prebivalstva zelo dobro sklada s fašizmom in šteje stranka 59.250 članov, vse pod 50.000 članstva in ravno tako tudi Sicilija in Sardinija.

Zelo pičlo je število članstva v Julijski in Trentinski krajini. Vse naše Primorje šteje komaj 16.217, Trentinska krajina pa celo samo 9.800 članov. Zadrsko provincijo štejejo posebej kot »Dalmacijo« in ta »Dalmacija« šteje celih 1275 članov, pri čemur so seveda všteti tudi tisti dalmatinski Italijani fašisti, ki prebivajo na jugoslovenskem ozemlju ter so optirali za Italijo ali pa tudi ne.

Posamezne primorske pokrajine izkazuje naslednje številkke: reška 1400 moških, 400 žensk, gorška 2741 moških 554 žensk, istrska (puljska) 6878 moških 1259 žensk, tržaška 5400 moških, 450 žensk, zadrška 1275 moških, 285 žensk članov. Na Tirolskem ima trentinska pokrajina (italijanska) 800 moških, 570 žensk, bozenska (nemška) pa 1890 moških in 200 žensk članov.

Kakor je videti, se je fašizem najhujše razpasel v Istri, kjer je bil fašistovski pritisk vedno najhujši, dočim pa je število fašistov v tržaški provinciji, v kateri šteje tudi mesto Trst, precej nizko, da ga, če se upošteva število prebivalstva, razmeroma dosega število članstva v gorški provinciji. Članstvo reške provincije je tako malenkostno, da se pač omejuje skoraj izključno le na mesto Reko, ki pa vsekakor tudi ne kaže posebnega zanimanja za stranko. Očividno se je tekot zadnjega »čiščenja« vseh povsod mnogo ortal. In vendar tisto, kar je ostalo, teh 16.217 fašistov, strahuje vseh 900.000 primorskega prebivalstva! Zalostna, le prežalostna resnica!

Za naš tujski promet.

Doživel sem čase prijetnega zadoščanja. Za kar sem pisaril osem let v raznih listih, posebno tudi v »N. D.«, in sem že menil, da sem le glas vpljočega v puščavi, to gre v klasje, to se je začelo prav lepo razvijati. Mislim na naš tujski promet iz severnih dežel, posebno iz nemških, ki morejo dajati glavni kontingent »denarnih« gostov po naših kopališčih in letoviščih, turistov po naših planinah in izletnikov ob naši rivijeri. Naši ljudje so z neverjetno indolenco križem rok čakali, da jim pečen piščanec priprile v široko nastavljen ust, da, po raznih krajih smo opazili blazno domišljijo, da naj bodo tuji sploh zadovoljni, ako dobe skromno prenočišče in za drag denar še bolj skromno hrano. Ako so se tuji kakorkoli pritoževali, so jim kar zabrusili v obraz, da naj drugje le doma ostanejo, takih gostov, takih umazancev sploh ne potrebujejo. Celo proti Čehom so kričali po časopisih, da prihajajo v naše kraje »šparat« in da ne dajo zaslužka. Naše železnice in paroplovne družbe se niso čisto nič potrudile, da bi s komfortom in cenami vabile tuje preko naše meje. Naši obmejni uradi pa so tako šikanirali potnike, da so se ti začeli kar ogibati potovanju celo preko našega ozemlja. Svoječasno sem pisal o tem, kako potniki s severa v Trst in na Adrijo sploh ne marajo potovati preko Maribora ali Jesenice, marveč se ognejo naših krajev in se vozijo raje po pontebški železnici. Odtod vse tisto moje zigosanje naših policijskih in še bolj carinarskih organov, odtod moji osebni nastopi proti škodljivcem v uniformi proti življenjskim potrebam naroda in države, da sem imel nemalo sitnosti in tudi škode, odtod po vsem tem umljiv služaj, da je moj nadobudni sinko takega škodljivca kar sklofotal, da je moral za par dni v

preiskovalni zapor. Škodljivec je iz naših krajev izginil, drugih posledic vsled pameti na merodajnem mestu ni bilo. — Hvala Bogu, da so se razmere na naši meji precej zboljšale. Ako bom kdaj pri volji, opišem mnoge nastope, ki sem jih sam izžval ali sem jim bil nema pričla, kako so obmejni organi s svojimi šikanami škodovali ugledu države in so ji naredili brezmejno škodo. Dokazovali so hoteli, kako da so na meji potrebni, a bili so časi, ko so se nadejali le veliko »zaradič«, kajti od vsakega plena so imeli velik delež. — Pri tem pa je trpel ugled države, a o kakem tujem prometu ni moglo biti govora.

In moji čitatelji, ki se zanimajo za tujski promet, se gotovo spominjajo, koliko je bilo dopisov o neverjetni indolenci in nemarnosti kar se tiče reklame v tujih deželah. Kazal sem na druge zglede, posebno našo sosedo, kako ta zna delati reklamo po severnih mestih, kako ustanavlja svoje prometne biroje, kako imajo vse njihove paroplovne družbe na najbolj prometnih krajih svoje zastope s krasnimi izkžbami dobro organizirane reklame, kako skrbje za reklama okna po najlapseh ulicah in trgih itd. — In ko je naš podjetni Gorčan Katnik ustanovil na Dunaju svoj prometni biro, sem pisaril o njem in njegovi podjetnosti z entuzijazmom, zahteval sem, da ga merodajni krogi podpirajo itd. Z velikimi težavami se je Katnik vzdržal, in danes se kažejo silno dobre posledice njegovega dela. Ta njegov biro se nahaja sedaj v tretjem nadstropju nad našim konzulatom in izbornu deluje. Ako so premožni naši kraji danes prenapolnjeni, je velik del njegove zasluge. Kulantna postrežba, tudi kar se tiče preskrbe potnih vizumov, je na Dunaju priznana in uvaževana, in premnogo je danes

ljudi iz vseh stanov, ki najraje gredo v naša kopališča in letovišča. Seveda je prišel vmes še drug jako važen moment, ki naše želje naravnost pospešuje — bojkot konkurenčnih krajev, kamor danes Nemci ne marajo hoditi. Ta moment je trebalo izkoristiti in to se je zgodilo v veliki meri — to naj se dosledno izvaja in izkorišča.

Dunajsko časopisje je skoro brez izjeme kar v službi našega tujkega prometa. Najprej so ozmerjali in očrnilo konkurenco tako brez parda, da se danes pošten Nemec kar ne upa v tiste kraje. Potem pa je sledila dolga vrsta dobrohotnih nasvetov, kam naj Nemci hodijo, da bodo zadovoljni, in to za malo denarja. Cele serije člankov o divotah naše rivijere in naših planin so izšle. Dunajski »Tag« je imel več člankov, ki so naštevali cene po vseh naših kopališčih in letoviščih, opisovali krasote in udobnosti, ki jih bodo Nemci tam deležni, navajal je pota, kako najkrajše priti v te naše kraje itd. »Neue Freie Presse« od 1. t. m. je prinesla obsežnejši članek iz naslovom: »Das Touristenland der Zukunft« iz peresa našega Maksima Mrzljaka - Dvorskega. Najpoprejši navaja zglede, kako poceni se da v naših tudi najbolj komfortabilnih letoviščih živeti in našteva ugodnosti železniških zvez. Potem pa posebe opisuje »Die südschwäbische Schweiz — Slowenien«, — »Die Südschwäbische Riviera — Dalmatien« in »Das unerforschte Touristenland«, vse v jako simpatičnih barvah. Tudi »Tagblatt« ni zaostajal. — Zato je treba razmerje do teh listov boljše negovati, nikar za božjo voljo ne šikan s prepovedmi, ki nimajo nikakega smisla, niso prav nič utemeljene in ki nas samo — smešijo v krogih intelligenc, na katero računajo naša letovišča in kopališča, ter naša turistika. To je tudi dokaz, da smo na Dunaju slabo zastopani... Zdi se mi, da od tu prihajajo nemiselni in škodljivi predlogi. Naše organizacije za tujski promet naj imajo take reči pred očmi.

Bati pa se je, da naši kraji niso dovoljno pripravljeni za sprejem tolikih tujcev, kolikor jih že zdaj sili v naša kopališča. Tajske organizacije in država naj se potrudijo, da bo čimprej poskrbljeno za res moderna prenočišča, povsod restavracije in tudi kavarne »po evropsko«, cene pa umerjene po pameti in po razmerah. Nikar odrati ljudi, da zbežijo in jih potem nikdar več ne bo, pa odženejo še tisoče drugih, marveč zmeren in stalen bodi ta dohodek. Tajske organizacije naj bodo vedno na straži in ne dopuste nikake zlorabe trenutne ugodne »konjunktore«.

Država pa naj vendar že poskrbi, da se na meji do skrajnosti omeji vse šikanje. Že zdaj velja določba, da tuji, ki gredo v naše kraje vsaj na 14 dni, plačajo za vizum le pet dinarjev. Ali bi ne mogli iti še dalje in sploh vizum odpraviti? Avstrija je napravila že z dvanajstimi državami pogodbe, da vzajemno odpravljajo vizum in zadošča le običajni potni list domovinske države. Zdaj je Anglija na vrsti, a do zime bo tudi Čehoslovaka. Zadošča samo zakon, ki ga pri nas itak že imamo o delavcih in nameščencih tujih državljanov. Ta zakon naj se izvršuje, pa naj potem prihaja v našo državo kdor hoče. Kdor kaj slabega namerava pri nas izvršiti, temu vsi vizumi ne zabranijo poti čez mejo. A navadni potni listi so zadostna kontrola v državi reda in pametne demokracije. To pa je naša država čisto lahko, nič se ji ni bati tujcev, ki bi radi prihajali k nam brez sitnosti, ki so v zvezi z vizumi na naših konzulatih v tujini. Že razglasitev, da za našo državo ni treba vizuma, bi tako prijetno vplivala, da bi mnogi demokratski in svobodnomiselno navdahnjeni inteligenti prišli k nam na počitnice, na izlete itd. Že zaradi tako moderne naprave, po kateri ljudje že kar hrenijo.

A. G.

Tretji letnik »Mladine«.

S svojo 9. do 10. dvojno številko je zaključila revija »Mladina« svoj tretji letnik. Mladinski sodržniki okrog te revije si pravzaprav nismo na jasnem, ali izhaja »Mladina« že tri leta, ali pa šele dve. Zakaj šele v jeseni 1. 1925, ko sta prevzela uredništvo mladine pokojni Srečko Kosovel in njegov tovariš Ciril Debevec, šele tedaj je postala »Mladina« res mlada. Kajti nič simpatične niso revije, ki se jih drži še katredrski prah in če kdo »Mladini« kaj očita, ji mora priznati vsaj eno, da se ta prah »Mladine« ni prijel. Vsaj v drugem in tretjem letniku ne.

Mirno in s ponosom se sme »Mladina« sedaj ozreti nazaj na svojo dvoletno pot. Skromen začetek je bil, mnogo naivne vere je bilo zaven, toda prvi sodržniki — večinoma študenti slavistike na ljubljanski univerzi — so imeli tudi mnogo trdne volje, da priče do nadalje. »Mladina« zato ni danes samo revija, »Mladina« je danes v slovenski javnosti pojem, je pokret na skoro vseh poljih slovenskega življenja, pokret nove generacije, ki vodi vztrajno borbo proti vsem nezdramim pojavom pri nas ter borbo za nove vrednote in ideje v etičnem, kulturnem, političnem, gospodarskem, socialnem in umetniškem oziru.

»Mladina« kot glasilo mlade slovenske intelligenc pomeni odločno afirmacijo Slovenstva. »Mislimo samo na dvoje: na okrepitev Slovenstva, na priznanje slovenskega naroda v naši državi in svetu, na njegovo pravo osvobodjenje in na očiščenje v raznih naših kulturnih ustanovah in javnem življenju. Sedaj stopamo v novo fazo, k pozitivnemu ustvarjanju po določenem programu, ki je zrastel iz nas samih.« (Skeple besede ob tretjem letniku »Mladine«).

Mnogo je bilo kritike v »Mladini«, toda kritika je sama na sebi negativna in če »Mladina« razvijala, neodvisna od tujih vplivov, pozitivnega ustvarjanja, je treba naglasiti, da je v to fazo stopila še predno je izrekla svojo prvo kritiko nezdravega javnega življenja.

V zadnjih treh zvezkih je »Mladina« — vsaj tako trdim jaz — dobila svojo končno obliko. »Mladina« je sedaj dozorela in stopa v svoj četrti letnik v vsej svoji polni moški

sili. Bojkot gotovega dela javnosti onega, ki je bil najbolj prizadet, je »Mladini« le koristil. Brez vseh dobrih »naukov« se je »Mladina« razvijala, neodvisna od tujih vplivov, neodvisna tako po obliki, kakor tudi po miselnosti. Zrelost »Mladine« se opaža povsod, v njenem beletrističnem delu, v člankih in v zapiskih.

Se vedno se opaža upliv močne osebnosti pokojnega Srečka Kosovela. Iz njegove zapuščine je objavljenih v tretjem letniku več člankov, v katerih je nakazal več problemov, katerih aktualnost je stopila v kulminacijo šele po njegovi smrti in ki so jih obdelali drugi številni sodržniki »Mladine« v pravem soglasju s Kosovelom, prvim in idejnim osnovevalcem tega pokreta. V tretjem letniku so čitatelji mogoče pogrešali temeljitih Debevečevih člankov o gledališkem problemu, ki so bili tako pogosti v drugem letniku. Vzrok je iskati v tem, da je Ciril Debevec prežl od kritike na polje praktičnega gledališkega udejstvovanja. O njegovem intervjuu z novim gledališkim upravnikom sem zavzel načelno stališče že v zadnjem poročilu o »Mladini« na tem mestu. Da sem govoril tedaj o soglasju z vsem pokretom, potrjuje tudi izjava uredništva »Mladine« na platnicah 9.—10. številke.

Z gledališkim problemom so se poleg Debeveca bavili še Košak (O popularizaciji umetnosti), Kreft (Ruski teater) in Delak (Reinhardtovi disidenti v Ljubljani).

Z ostalimi umetniškimi problemi so se bavili poleg pok. Kosovela še Gspan, Košak, Kreft, Mrzel, (ki je napisal mestoma netočno in nepravilno toda doživljeno poročilo o Kosovlovih pesmih), Premru, Onič, Rehar, Ocvirk in Cerkvenik.

Glavno torišče je tvoril pri »Mladini« seveda nacionalni in zlasti slovenski problem. Opozorjam pri tem na krasne Mrzelove članke o teh vprašanjih. Vinko Košak ima v tretjem letniku več člankov, kjer zavzema v vprašanju Slovenstva odločno pozitivno načelno stališče. Njegova izvajanja so v popolnem soglasju z vsem pokretom. Ne povsem tako izvajanja Udeča o klerikalizmu. V detajle slovenskega problema je šel Franjo Aleš vendar pa sem mnenja, da njegovim, sicer pravilnim izvajanjem manjka jasne konciznosti in stroge doslednosti, ki je tu neobhodno potrebna. O slovenskih gospodarskih problemih je pisal tudi Janko Traven. Martelančev članek »Pansit Istrati« načelnja v »Mladini« balkanski problem, ki je tudi v gotovi zvezi s slovenskim problemom.

O vprašanju mladine, njenih organizacij in njene miselnosti pišeta v tretjem letniku Fr. Zwitter in moja malenkost. Glede svojega članka v zadnji številki »Mladine« bi želel, da se o tem problemu, ki sem ga načel, oglašajo v prihodnje leto še kdo drug in da se razvije stvarna diskusija, ki bi bila v reviji mnogo bolj plodna kot kaka govorniška debata.

Zanimiva so tudi Grahorjeva, Popovičeva in druga izvajanja o vprašanju sodobne vzgoje.

Razen enega ali dveh, se ni noben sodržnik specializiral le na en sam problem. Mislim, da je tako prav, ker »Mladina« ni torišče za znanstvene razprave, temveč ima namen služiti svobodni besedi in kritiki. Zato je povsem razumljivo, da piše skoro vsak sodržnik »Mladine« o mnogih različnih problemih hkrati.

Ni ga bilo skoro kulturnega ali kakega drugega važnejšega dogodka, ki ga »Mladina« ne bi komentirala in zavzela svoje stališče k njemu. Kot izvrsten komentator umetniških dogodkov se je izkazal zlasti Gspan.

Omeniti moram ob tej priliki ponovno veljavno, — zlasti za nove generacije veljavno — razpravo univ. prof. dr. Vebra »Sokrat«. Velik vzgojni pomen se tej razpravi ne da odrekati.

Nesigurna so bila v začetku pota »Mladine« v leposlovnem oziru, kar sem na tem mestu že večkrat grajal. Zadnja številka ima pa dovršeno beletristično prilogo. Poleg stalnih sodržnikov »Mladine« Košaka, Kosovela, Ocvirka, Gspana, Premruja in Oniča, sodeluje z dvema močnima pesmima tudi Tone Seliskar. Leposlovni del »Mladine« je postal v zadnji številki tudi res »Mladine« vreden. Svetujem pa uredniku »Mladine« da ob prihodnji priliki naprosi pesnika Mirana Jarca raje za kako pesem, mesto za prozo.

Dokaj nepopolno je to poročilo. Upam pa, da bo iz njega neinformirana javnost, ki »Mladine« ne čita v toliki meri, kot bi ta zaslužila, spoznala, da ima opraviti z močnim pokretom, ki je trdno odločen, da se kar v najkrajšem času polasti vodstva našega kulturnega življenja, o čemur je trdno prepričan, da se mu bo to posrečilo, kar nazadnje tudi ne bo tako težko, vzpričo duševne arlerijskleroze, na kateri boleha večina naših starejših javnih delavcev.

Vsak pošten Slovenec je z nami, mladimi delavci za ozdravljenje našega javnega življenja. Naša borba stremi za tem, da Slovenec vztrajamo kot narod in da korakamo v kulturnem, miselnem in umetniškem pogledu v isti vrsti vzporedno z Evropo.

C. Kočvar.

OH, TA »SLOVENSKI NAROD«!

Popoldansko mladinsko glasilo piše o razpisu ljubljanskih občinskih volitev, ko da bi Vukičević razpisal le volitve samo zato, ker so tako želeli poslanci SDS.

Kakopak! Predsednik vlade pri nas res nima drugega posla, ko da izvršuje želje opozicije. — in seveda prav posebno želje — izolirane SDS.

Oh, ta »Slovenski Narod«!

DOPIS.

Iz Idrije. Italijani so bili poverili vodstvo rudnika g. Jaroslavu Šotoli, ki je bil v službi rudnika 36 let, a nikdar preveč naklonjen delavstvu. Dasi je bil pri Italijanih priljubljen, so ga sedaj nenadoma službeno prestavili v Milan. Idrijsko delavstvo se bo oddahnilo.

Dnevne vesti.

PREIZKUSNJA ZA SLOVENSKI PATRIOTIZEM STRANK.

Rezervni sklad Kranjske hranilnice v znesku 2.850.000 Din bo v smislu pravil in sklepov občnega zbora razdeljen v humanitarne, karitativne in kulturne namene, kakor to določijo poedine politične stranke, ki so bile zastopane v upravnem svetu.

Brez vsega je jasno, da danes ni odličnejše slovenske kulturne institucije, ki bi tako zelo potrebovala denar, ko Slovenska akademija znanosti in umetnosti v zvezi z Narodno galerijo. Zato po našem mnenju mora res slovenska stranka določiti svoj del v prvi vrsti v ta namen.

Zato bo določitev, kako se naj porabi rezervni sklad Kranjske hranilnice najlepša preizkušnja za slovenstvo naših strank.

Upamo, da bodo vse stranke to preizkušnjo sijajno prestale.

— **Francosko odlikovanje kralja Petra.** Francija je ustanovila posebno odlikovanje za one, ki so pobežniti iz ujetništva. Pravico do teh odlikovanj imajo tudi udeleženci vojne iz leta 1870-71. Vojne se je udeležil, kot znano tudi Peter Karagjorgjevič, ki je vstopil po izgonu iz domovine v francosko armado. Bil je ujet, posrečilo pa se mu je, da se je rešil in vrnil v francosko vojsko. Zato je izročil te dni general Gourenu v imenu francoske vlade jugoslovanskemu poslaniku v Parizu Spalajkoviću medaljo za bivšega francoskega oficirja Petra Karagjorgjeviča, poneskega kralja Petra, da jo izroči Petrovemu sinu, kralju Aleksandru.

— **Profesorski kongres.** Jutri se odpre na Cetinju letošnji kongres. Prijavljenih je okoli 300 udeležencev.

— **Predsedniki učiteljskih disciplinarnih sodišč.** Glavni prosvetni svet je pretresal te dni novo uredbo o učiteljskih disciplinarnih sodiščih. Prosvetni svet je sklenil, da bo predlagal prosvetnemu ministru da naj se člen uredbe, ki določa, da veliki župani ne morejo biti predsedniki, niti sodniki učiteljskih disciplinarnih sodišč izpremeni.

— **Predavanje zgodovine na osnovnih šolah.** Po novem učnem načrtu za osnovne šole se bo v prihodnje poučevala na vseh osnovnih šolah zgodovina naše države. Učni načrt je že predložen ministru v odobrenje.

— **Novi pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev.** Minister za socialno politiko je izdal sledečo krožnico: Novi pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev še ni bil izdan, ker v poštev prihajajoče zbornice in strokovne organizacije, ki imajo v smislu zakona podati o njem svoje mnenje, tega še niso storile. Dokler ne stopi novi pravilnik v veljavo, ostane v veljavi pravilnik od 24. novembra 1925, tako glede podaljšanja rokov kot glede novih dovoljenj za zaposlovanje inozemskih delavcev.

— **Stališče ljubljanskega obrtniškega napravnostanovanjskega zakona.** Kakor znano se bo ukinil s 1. novembrom t. l. stanovanjski zakon, ki je vsa povojna leta v dokajšnji meri oviral razvoj obrti in povzročal v obrtniških vrstah občutno pomanjkanje dela. Z ozirom na to, da je stanovanjski zakon za obrtništvo skrajno škodljiv, se je Obrtniško društvo v Ljubljani na svoji odborovi seji z dne 21. junija t. l. soglasno izreklo za takojšnjo ukinitve stanovanjskega zakona. — Ker se je v javnosti od vplivne obrtniške osebe zasnelo povsem nasprotno mišljenje, smatra društvo za potrebno, da s to izjavo izreče svoje stališče. — Obrtniško društvo v Ljubljani. Josip Rebek, predsednik; Ivan Košak, tajnik.

— **Delegat ministrstva finane dr. Rupnik** bo dalj časa iz urada odsoten, ker je odšel na poletni dopust. To obvestilo velja — da ne bo zamude in zamere — zlasti še onim, ki se v uradnih stvareh nanj obračajo s pismi, naslovljenimi zgolj na njegovo ime.

— **Uniforme za poštne uslužbence.** Ministrstvo pošte in brzojava je odobrilo večji kredit za nabavo novih zimskih uniform za poštne uslužbence. Nabavi se okoli 2000 garnitur.

— **Planince!** Osrednji odbor SPD v Ljubljani sporoča vsem planincem, da so koče v vseh planinah Slovenije otvorene. Pota popravljena, markacije obnovljene, koče dobro oskrbovane, tako da se lahko napoti v planine vsak turist brez hrane. Nadalje dobijo vsak planinec, ki je že dve leti član SPD 8-kratno polovično vožnjo za vse ture. Specijelno za Gorenjske ture vozijo ob sobotah in nedeljah in na dan pred prazniki in na praznike posebni turistovski vlaki, za katere se plača samo polovična cena. Ker prihajajo letos zlasti v Julijske Alpe in na Karavanke inozemski alpinisti, priporočamo vsem našim članom, da se drže točno hišnega reda po naših kočah. Le disciplina in točen red v vsem bo enajboljše naše priporočilo tujim gostom za naše koče.

— **Kulturne čin francoskega parlamenta.** Iz Pariza poročajo: Herriotov zakon o ustanovitvi narodne blagajne za umetnost, znanost in književnost je bil te dni predložen parlamentu v besedilo. Namen blagajne je, financirano podpiranje umetnikov in znanstvenikov potom nagrad itd. Blagajna bo pospeševala tudi cene ljudske izdaje knjig ter subvencionirala knjižnice in gledališča.

— **Poljski parlament odklonil mere proti tisku.** Iz Varšave poročajo: Odbor sejna je odklonil vladni predlog glede preganjanja tiska radi širjenja neresničnih vesti. V utemeljevanju je rečeno, da je vladni predlog slab prevod reakcionarne avstrijske naredbe iz l. 1852.

— **Kongres mednarodne šumske lige.** Prihodnje leto se vrši v Beogradu kongres mednarodne šumske lige Sveta Mediteranea, ki ima svoj sedež v Parizu. Cilj organizacije je pospeševanje pogozdavanja goličav v deželah ob Sredozemskem morju. V organizaciji lige zavzema naša država eno od najvažnejših

mest, zato se izda pred kongresom večja publikacija o pogozdovanju v naših krajih. V to svrhu so angažirani najboljši strokovnjaki. Publikacija se izda v francoskem jeziku. Generalna direkcija šum je odobrila za izdajo publikacije kredit 100.000 Din.

— **Polet San Francisco — Avstralija.** Iz Londona poročajo: Dva avstralska letalca se pripravljata za polet iz San Francisca preko Honolulu v Avstralijo. Poleteti nameravata z letalom istega tipa kot ga je uporabil Lindbergh.

— **Katastrofalna toča v hrvatskem Primorju.** V hrvatskem Primorju je pobila te dni toča skoraj vse letošnji pridelek. Zlasti so poškodovani vinogradi. Hrvatski listi pišejo, da grozi prebivalstvu lakota. Oblasti so obljubile pomoč.

— **Velika vročina v Zagrebu.** V Zagrebu vlada te dni silna vročina. Predvčerajšnjim sta se na Jelačićevem trgu vsled vročine dva pasanta onesvestila.

— **59° vročine v Atenah.** V Atenah je vlada te dni nenavadna vročina. Predvčerajšnjim je kazal termometer 59° C.

— **V Dalmaciji se obeta dobra vinska letina.** Iz Splita poročajo: V Dalmaciji se obeta precej dobra vinska letina. Zaloge starega vina so že prav majhne. Računa se, da je na otoku Visu, Hvaru in v Dalmaciji samo še kakih 3000 hl vina. Cene vina v severni Dalmaciji se gibljejo od 6 do 8 Din, brez oziroma na alkoholno stopinjo.

— **Zrtve kopanja.** V Gjevgljeli sta utonila te dni tekem enega popoldneva dva šolska učenca, tretjega je rešil neki vojak. Ponesrečenec se je zavedel šele čez pet ur. Nesreče so povzročile v mestu veliko razburjenje. Na konjih, kolesih in v avtomobilih so hiteli ljudje na kraj nesreče. Videli pa niso nič drugega kot penete se valove Vardarja. Vzrok nesreče je dejstvo, da v Gjevgljeli nimajo nobenega kopališča in se kopljejo otroci, kjerkoli hočejo.

— **70.000 dinarjev** je izginilo na doslej nepojasnjen način iz blagajne subotiske železniške direkcije. Sumi se, da jih je ukradel neki odpuščen železničar.

— **Krojač v vlogi detektiva.** Krojaček Stefan Juras iz Karlovca je originalen nepridiprav. Nedavno je napravil v Zagrebu na svojo roko racijo na nemoralna dekleta. Kako je pri tem postopal, kaže sledeči slučaj: V Palmotičevi ulici je ustavil Pavlo Privec. Predstavil se je kot detektiv ter jo pozval, da naj gre z njim na Salato v svrhu zdravniške preiskave. Zaman je deklica jokala in zatrdljala, da je pošlena. Juras je bil neizpros in deklica je morala iti z njim. Čim bolj pa sta se bližala Salati, tem bolj je postajal krojaček prijazen in nežen. Končno je jel dekleta nadlegovati z ljubezenskimi poudbami. Ker pri tem ni imel sreče, je obljubil dekletu, da jo izpusti, če mu da napitnino. Rade volje mu je izročila dekle ves denar, kar ga je imela pri sebi — 12 dinarjev. »Detektiv« se je s tem zadovoljil in dekleta izpustil. Te dni pa je imel smolo. Pri lomastil je, pijan kot čep, v zakladno bolnico ter jel nadlegovati bolnike. Ko ga je bolniško osebje pozvalo, da naj se odstrani, se je razkoračil ter jel kričati: »Jaz sem detektiv, evo moje legitimacije. Jaz sem upravičen, da pridem sem!« Da bi še bolj imponiral, je potegnil revolver — otroško igračo. V pozni Sherlock Holmesa je naperil orožje proti usmiljenim sestram, ki so zbežale s silnim vikom in krikom iz sobe. Par minut nato pa so se pojavili na lico mesta policijski organi, ki so napravili prepotenci strašnega detektiva konec ter ga odvedli v zapor.

— **Pobegnili za neplačanimi zlatimi zobmi.** Neka gospodična je bila že dalje časa zaposlena v Karlovcu kot zobotehniška pomočnica. Nosila se je elegantno ter se šopirila po promenadah z mladimi kavaleriji. Da bi bila lepša in modernjša, si je dala nedavno svoje gnilo zobovje popraviti ter si vstaviti zlate zobe, in sicer prav po ameriški, tako da je imela skoraj vsa usta zlata. Odkor je imela tako dragocene zobe, se je neprestano smejala ter vabila tako dom Huane na zlate poljube. Te dni pa so jo na promenadi nenadoma pogrešili. Izginila je brez slovesa in brez sledu. Ko so jeli kavaleriji po njej izpraševati, so izvedeli, da je pobegnila, da pa je »pozabila« predtem plačati 7000 Din za zlate zobe. Domneva se, da je pobegnila v Rumunijo. Policija je izdala za njo tiraleco.

— **Strašna nevihta nad Parizom.** Te dni je divjala nad Parizom nevihta, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. V palačo parlamenta je udarila strela, tako da je bil predsednik primoran prekiniti sejo. Strela je udarila tudi v zgradbo zunanjega ministrstva. Ko se je poleglet vihar, je jelo liti kot iz škafa. Vse brzojavne in telefonske zveze so bile prekinjene.

— **Železniška katastrofa v Nemčiji.** Na progi Hasselode — Ottfelsen v Harzu je prišlo te dni do velike železniške nesreče. Vsled silnih nalivov je narasla reka, ki križa progo, ter prestopila bregove in izpodjedla železniški nasip v dolžini 20 metrov. Poškodba od zgoraj ni bila vidna. Ko je pasiral mesto neki osebni vlak, se je proga udrla. Stroj in dva voza sta padla v globlino. Štirje železniški uslužbeni, ki so se nahajali na stroju, so padli v vodo, ki jih je odnesla. Voz, ki je bil nabito poln potnikov, se je prevrnil na sprednji konec. Potniki so padli drug na drugega. Razbili so okna ter so se skušali rešiti. Večini se je tudi posrečilo; dve dami, ki sta skočili na napačni strani skozi okna sta padli v vodo ter utonili. Vsega skupaj je bilo 14 oseb težko poškodovanih.

— **Železniška katastrofa v Argentini.** V bližini Buenos Airesa sta trčila te dni neki osebni in neki poseben vlak, v katerem so se vozili chilenski kadetje na argentinsko narodno slavnost. Pri karambolu je bilo 30 oseb ubitih, okoli 100 pa ranjenih. Na kraj nesreče je bil poslan sanitetni vlak.

— **Letalska nesreča.** Kot poroča »New York Herald«, je padlo pri Seattleu neko letalo iz

višine 300 čevljev na zemljo. Vsi štirje pasirji, ki so se nahajali na aparatu so se ubili.

— **Umor v železniškem kupeju.** Na pariškem sevrnem kolodvoru so našli te dni v II. razredu Grenobleskega vlaka krvave sledove in dele človeških možgan. Preiskava je ugotovila, da gre za umor približno 65 let starega moža. Umorjenčevo truplo so našli na progi v bližini Macona. Poleg trpla je ležalo kladivo s katerim je bil umor izvršen. Po dejanju je skočil morilec najbrže iz vlaka.

— **Aretacija izseljenec v Genovi.** V Genovi je bilo te dni aretiranih na nekem francoskem parniku, ki je imel odpluti v severno Ameriko 10 pasirjev, ki so se hoteli izseliti brez potrebnega dovoljenja. Razven potnikov sta bila aretirana dva lastnika izseljeniških agentur, ki sta preskrbela ljudem potvorne potne liste in več mož posadke, ki so skrili ljudi v prostoru za premost.

— **Antisemitistični dijaški izgredi v Bukarešti.** Ob priliki rigorozov je prišlo te dni na juridični fakulteti v Bukarešti do težkih izgredov. Rumunski nacionalistični dijaki so preprečili židovskim tovarišem dostop v dvorano, v kateri so se vršili rigorozji, ter so jih hudo pretepli. Židovski dijaki so prosili za nove termine. Dekan je sklenil, da izroči zadevo akademskemu senatu.

— **Proces zoper Zanibonijske soobdolženice.** Te dni se je vršil pred izrednim sodiščem v Rimu proces zoper bančnega ravnanja Hektorja Zanuttini-a iz Cividale-a v Furlaniji, ki sta ga obdolžila Zanibonijske privatni tajnik in policijski konfident Anagla v procesu zoper Zanibonija, da je imel z Zanibonijskim tajnim sestanek, na katerem je bil napravljen načrt za atentat zoper Mussolinija. Zanuttiniju očitajo razven tega, da je Zanibonija k atentatu prigovarjal ter žrtvoval za komplot 10 tisoč lir. Zanuttini je tajil, več priča pa je navedbo obtožnice potrdilo. Policijsko poročilo pravi, da se je udeleževal Zanuttini v Cividale-u kot socialist. Zanuttini je bil obsojen na 8 let in 2 meseca težke ječe.

— **Interesantna aretacija v Rimu.** Rimska policija je aretirala te dni lopova, ki je izvrševal atentate na dragocene slike. Že dalje časa so se množili slučajji, da so bile v rimskih cerkvah poškodovane od neznane storilca dragocene slike in tuhtam tudi drugi predmeti. Končno so lopova zasledili in flagranti. Izjavil je, da je izvrševal atentate, ker sovraži iz dna duše vsako religijo. Priznal je, da je nameraval pognati v zrak cerkev Scala Santa. Atentator je komunist.

— **Stavka zionističnih učiteljev v Jeruzalemu.** Zionistični učitelji v Jeruzalemu so stopili v stavko. Vzrok je, da že več mesecev niso prejeli plače.

Prašek za pecivo vanilini sladkor!

— **Stavka konfekcijskih delavcev na Dunaju.** Predvčerajšnjim so jeli na Dunaju stavkati delavci moške konfekcije. Pridružili se jim utegnejo tudi delavci in delavke ženske konfekcije.

— **Zverinski oče.** Delavec Kašleta v Varšavi se je spril te dni s svojo ženo. Končno je navedel nanjo s sekuro. V preprič se je umešala sedemletna hčerka zakoncev, tako da se je materi posrečilo zbežati. Nato je razkral zverinski oče svoji hčerki s sekuro glavo. Ko ga je eskortirala policija v zapor, ga je le s težavo ubranila, da ga razjarjena množica ni kamenjala.

— **Ali sme zdravnik pacienta klofutati?** Göttingau se je vršila te dni zanimiva razprava o temi: ali sme zdravnik pacienta klofutati. Neki osomletni deček se je imel podvreči operaciji v uših. Branil se je s pestmi, nohti in nogami, tako da zdravnik operacije ni mogel izvršiti. Drugi dan je pripeljala mati paglavca zopet k zdravniku. Dejala je, da naj napravi zdravnik z dečkom, kar hoče, samo da izvrši operacijo. Zdravnik je paglavca pošteno oklofutal, nakar je pariral. Pozneje si je ženska premislila ter ovadila zdravnika sodišču. Zdravnik je bil tako na prvi kot na drugi instanci oproščen. Sedaj pride stvar pred tretjo instanco.

— **Italijanski kapitalisti proti epidemiji samomorov.** Samomor londonskega finančnika White-a, o katerem smo poročali, je dal italijanskim multimilijonarjem povod, da so naprosili papeža, da naj izda proti epidemiji samomorov primeren manifest.

— **Ludvik Windischgrätz težko obolel.** Iz Budimpešte poročajo: Stanje princa Ludvika Windischgrätzja, ki je bil, kot znano na podlagi zdravniškega izprijčevala oddan v sanatorij se je zadnje dni zelo poslabšalo. Windischgrätz se bo moral podvreči koncem prihodnjega tedna operaciji.

— **Kralj Fuad v Guildhallu.** Te dni je bil kralj Fuad gost londonske mestne uprave, ki je priredila njemu na čast v Guildhall-u slavnosten lunch. Kralj Fuad je podaril 1000 funtov za mestne reveže. Niti on, niti njegovo spremstvo pa ni pokusil niti kapljice vina, darsi so pili ostali udeleženci najfinije znamdasi. Pil je samo Selterjevo vodo. Iz obzirnosti do visokega gosta ni navedla mestna uprava na menu-u nobenega vina, niti punča, niti šampanjca. Pred sedeži kralja in njegovega spremstva so stali kozarci za vodo, obrnjeni navzdol.

— **Nenavadna tožba.** Kmet Pavle S. iz Velikega Torka je vložil te dni pri sodišču v Velikem Bečkereku nenavadno tožbo. Pavle je žudak. V mladih letih se je poročil z mladim dekletom. 20 let sta živila navidezno v najlepši logi. Nenadoma je padlo Pavletu v

glavo, da mora imeti potomca. Dejal je, svoj ženi: Otok nimava, kriva si ti. Nato sta se brez vsakega prepira razporočila. Čez leto dni je poročil kot petdesetletnik lepo, mlado dekle. Toda tudi sedaj se ni hotela štor-klja oglasiti. Lepega dne je dejal Pavle svoji ženi: »Dam ti leto dni časa. Če tekom tega časa ne dobim potomca, potem, draga moja, te enostavno zapodim od hiše.« Ženska si je vedela hitro pomagati. Zaupala je stvar 19-letnemu krepkemu kmetskemu fantu S-u in ta jo je rešil iz zadrege. Predno je minulo leto dni, je bil Pavle srečen oče. Toda prevara je prišla kmalu na dan. Mlada žena je obljubila fantu za slučaj, da postane mati 1000 Din ter je svojo obljubo tudi izpolnila. Po naključju je prišla stvar Pavletu na ušesa. Sicer je bil starikavi dečko v prvem bipu precej hud; kmalu pa se je glede legitimnega očetovstva pomiril in priznal je otroka za svojega. Toda 1000 Din ni mogel pobaziti. Misel na 1000 Din ga je hudo grizla. In dejal je: »Te lepe denarce mora poba na vsak način vrniti.« Ker pa S. tega ni hotel storiti zlepa, je vložil Pavle sedaj zoper njega tožbo.

— **Posledice poplave Mississippija.** Od 1.400.000 ha poplavljenе zemlje je poplavljenih trenutno še 520.000 ha. Na sedaj še poplavljenem ozemlju ne bo mogoče letos ničesar več pridelati. Večinoma gre za nasade bombaža.

— **Liga vitezov copate.** Kot poročajo iz Tsientsina, so ustanovili zakonski moške province Hupeh »liga zatiranih zakonskih mož«. Namen organizacije je, da se zakonski možje vzajemno ščitijo zoper vedno naraščajoče tiranstvo »boljših polovic«. Izdelali so za svoj zvezo program, čigar besede so izposojene deloma iz komunističnih proklamacij.

— **Na Dunaju smejo nositi ženske moške obleke.** Dunajska policija je izdala te dni zanimiv odlok. Pred kratkim je vložilo namreč več Dunajčan na dunajski magistrat kot deželno vlado prošnje, da bi se jim dovolilo nositi stalno moške obleke. Individualni vzroki, ki so te ženske napotili do te nevsakdanje prošnje, za splošnost nimajo interesa, pač pa je zanimivo stališče, ki so ga zavzele v tem oziru oblasti, ker gre za principijelno odločitev. Policija je namreč prošnjo zavrnila z utemeljitvijo, da ženskam ne prepoveduje nobena zakonska določba nošenje moških oblek, vsled česar tudi ne more izdati policija nobenega uradnega dovoljenja za stvar, ki ni prepovedana. Naredbe o oblekah (Kleiderordnungen) kot so obstojale v srednjem veku in pozneje, dandanes ne obstojajo več. Dandanes ni nobene zakonske določbe, ki bi ženskam v splošnem prepovedovala nositi moške obleke. S tem je ugotovljeno, da sme vsaka Dunajčanka nositi moško obleko, ne da bi se ji bilo bati, da jo prime policaj. Vendar gre pa pri tem za pogoj, ki je zelo elastičen. Ta pogoj je, da ženska v moški obleki ne moti javnega reda in ne žali javne pravosti. V tem slučaju namreč bo imela opraviti s policijo. Nasodba o tem, kdaj je ta dejanski stan podan, pa spada v kompetenco policije. Policija ženskam, ki nastopajo v moški obleki iz posebnih vzrokov, kot n. pr. v svrhu športa ali pa v svrhu lažjega izvrševanja službe, gotovo ne bo delala neprilik, pač pa ženskam, ki bodo nosile moške obleke v javnih lokalah in promenadah in vzbujale s tem pri gostih in pasantih nejevoljo, ali pa ogrožale javno pravnost. Stvar je torej odvisna od individualnega slučaja.

Ljubljana.

— **Vladni komisar mesta Ljubljane sprejema stranke v poletnih mesecih ob četrtkih od 10.—1. ure.** Prošnje za službe in za stanovanja se naj vlagajo le pisмено pri predsedstvenem tajnistvu oziroma pri tozadevnih referatih.

— **Prošnja na ljubljanske posestnike.** Ob Linhartovi ulici se je zgradilo osem vil, še v letošnjem letu se pričakuje nadaljna dograditev treh do štirih vil. V sredini okolišča navedenih vil se nahaja eno velika jama, posledica pred več leti izkopanega peska. Zasipanje te jame ni nikomur mogoče, vsled česar se cenjeni hišni posestniki naprošajo, da bi svoj odvozni material bodisi kakršnekoli vrste, dirigirali k zasipanju te jame. Prošnja je utemeljena iz zdravstvenega in oledjevalnega ozira predmetja; v jami ima ležišče različna golazen, kače in nevarne muhe.

— **Vsem trgovcem in trgovskim nastavljenecem v ljubljanski oblasti.** Vse stanovske organizacije imajo že svojo »Samopomoč«, ki izplačuje v slučaju smrti ostalim izdatne podpore, le trgovski stan je brez te prekritne institucije. Na inicijativo ljubljanskega gremija trgovcev se je ustanovilo sedaj »Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«, ki bo pričelo svoje delovanje takoj, ko se zglasti zadostno število članov. Čim več članov se bo priglasilo, tim izdatnejše bodo podpore. Opozorjamo na to prepotrebno društvo zlasti trgovcem, ki imajo v ljubljanski oblasti. Vse potrebne informacije daje Gremij trgovcev v Ljubljani, kjer se dobe tudi potrebne tiskovine.

— **Opozorilo!** Po Miklošičevi in Dalmatinski ulici postaja promet čimdalje živahnjejši. Avtomobili, motorji, kolesarji in kočijaži drve po lepi cesti sredi mesta kot nori in čudno je, da se na križišču obeh imenovanjih ulic še ni pripetila kaka težka nesreča. Stražnikom tam tudi ni, da bi regulirali promet. Opozorjamo merodajne činitele na ta nedostatek še pravočasno. Po mestu bi pač morali voziti počasneje.

— **Mestna zastavljalnica naznanja,** da se vrši tomesčna dražba v novembru 1926 zastavljenih predmetov v četrtlet 14. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici.

— **Najsolidnejše in najcenejše ste postreženi z raznim manufakturnim in galanterijskim blagom pri FRANC-U PAVLIN-U** Gradišče št. 3.

Gospodarstvo.

UREDBA O VOLILNEM REDU ZA LJUBLJANSKO ZBORNICO ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

Na podlagi čl. 267. fin. zak. za leto 1927-28 je izdal minister trgovine in industrije uredbi o reorganizaciji in volilnem redu za Ljubljansko zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

Glavna določila uredbe so sledeča: Zbornica obstoji iz 48 rednih članov ter se deli na 3 odseke: na trgovskega, obrtnega in industrijskega. Zbornični člani se volijo na podlagi enakega, nepsrednega in tajnega glasovanja za dobo 5 let na podlagi čistega proporca z obveznimi kandidatskimi listami. Aktivna volilna pravica temelji na poklicu, ki ga oseba izvršuje kot samostojen trgovec ali industrijec, kot delniški član trg. družbe, kot član upravnega odbora delniških družb, gospodarskih zadrug in hranilnic, poslovodja družb z o. z., ravnatelj trgovskih, bančnih in industrijskih podjetij, ki so pooblašeni polnopravno podpisovati za podjetje, sami ali kolektivno ali kot upravnik vpisanih podružnic omenjenih podjetij, ki imajo pravico do polnopravnega zastopanja podjetja.

S temi odredbami se bo znatno razširil krog volilcev. V nasprotju s sedanjimi predpisi se zagotavlja volilna pravica osebam, ki imajo po svojem položaju za gospodarstvo prednostni položaj, pa so bile vsled doseženega volilnega reda izključene. Volitve volilni odbor v Ljubljani. Predsednik volilnega odbora mora biti sodnik državne oblasti ali apelacijskega sodišča v Ljubljani. V volilni odbor se imenujejo zastopniki iz vrst trgovcev, obrtnikov in industrijancev, zastopnik oblastnega odbora. Razen tega bodo v ta odbor imenovani zastopniki vseh list, ki se odobrijo. Volilni odbor mora razgrniti volilni imenik skozi 14 dni v pisarni zbornice in istočasno v vsaki občini prepis volilcev te občine. Popravek se lahko zahteva pri volilnem odboru, dokler je imenik razgrnjen. V to svrhu se lahko zahtevajo potrebni uradni popravki, ne da bi bilo treba plačati takse.

Z ozirom na prosto voljo volilcev se vrše volitve osebno ali pismeno. Volivni upravičenec dobi po pošti volilno glasovnico in kuverto za glasovanje in pa odpošiljatev glasovalnega pisma volilnemu odboru. Dostavljanje glasovalnega materiala volivcem in vračanje glasovnic je prosto poštne. Voli se lahko samo ena od potrjenih list. Liste se vlagajo za vsak odsek v odrejenem času pri volilnem odboru. Liste se označujejo po nosilcih, za katerega se označi prvi kandidat po vrsti. Lista ima 48 kandidatov. 16 za vsak odsek. Razporeditev je sledeča:

a) V trgovski odsek 6 iz vrst volilcev, ki plačajo manj kot 25 Din letnega davka od dohodkov, 5 iz vrst volilcev, ki plačajo do 300 Din, 5 iz vrst volilcev, ki plačajo 300 Din ali več;

b) V obrtni odsek 6 iz vrst volilcev, ki plačajo manj kakor 10 Din davka na dohodke letno, 5 iz vrst, ki plačajo 10 do 20 dinarjev, 5 iz vrst, ki plačajo 20 in več Din davka;

c) V industrijski odsek 6 iz vrst volilcev, ki plačajo do 500 Din, 5 iz vrst, ki plačajo 500 do 8000 Din, 5 iz vrst, ki plačajo 8000 in več dohodkov.

Če ima kdo volilno pravico, pa ne plačuje davka na dohodke, bo za njegovo kandidaturu merodajen davek, ki ga plačuje pod-

jetje. Smisel teh odredb je, da se zbornici omogoči zastopanje vseh gospodarskih interesov. Za navedeno razdelitev je bil merodajen rezultat volive iz septembra 1926.

Uredba vsebuje tudi detajle o vlaganju in potrditvi kandidatskih list.

Rezultat glasovanja se ugotovi na ta način, da se deli število glasov, ki ga je dobila vsaka kandidatska lista z eno, dve, tri itd., končno pa s šestnajstimi. Iz dobljenih rezultatov se izbere 16 najvišjih. Vsaki listi pripade toliko članskih mest, kolikor je bilo tem potom ugotovljenih največjih rezultatov.

Nove volitve se vrše meseca oktobra t. l. Zbornica se konstituira 15 dni po objavi volilnih rezultatov.

LJUBLJANSKI VELESEJEM.

Včerašnji dan.

Kupčije na velesejmu se lepo razvijajo in tudi obisk s strani ljubljanskega prebivalstva se je včeraj nekoliko dvignil. Izmed več odličnih gostov, ki so včeraj obiskali velesejem, naj omenimo dunajskega dopisnika »Agence Havas« g. Elina Rubina ter nemškega konzula v Zagrebu g. Seilerja. Velesejem je obiskalo včeraj več stotnih vojakov tukajšnje garnizije. Vojakom je uprava velesejma znatno znižala vstopnino v stremljenju, da bodo ti priprosti ljudje po odsluženem vojaškem roku zanesli glas o ljubljanskem velesejmu v najširše socialne plasti v južnih krajih države. Vsega ostalega občinstva je obiskalo včeraj velesejem približno 6000 oseb. Z izjemo luksuznih predmetov beležke znatne kupčijske zaključke skoro vse stroke, zlasti pa strojna, živilska, oblačilska in čevljarska industrija.

Občinstvo opozarjamo na to, da se prične razprodaja razstavljenih vzorcev že v nedeljo, ter se nadaljuje v ponedeljek, na zadnji dan velesejma.

Danes, v soboto od 5. do 7. priredi sokolska godba na sejmšču promenadni koncert. Jutri, v nedeljo se vrši promenadni koncert sokolske godbe od 11. do 12. dopoldne, popoldne pa od 5. do 7. ure.

Gospodarski stiki med Mehiko in Jugoslavijo

Včeraj ob 10. dopoldne je predaval v prostorih Zbornice TOI trgovski ataše pri mehiškem poslanstvu v Rimu g. Salvador Prieto o možnostih, da se gospodarski stiki med Mehiko in Jugoslavijo ojačajo.

Predavatelja je pozdravil zbornični tajnik g. dr. Pless, nakar je predavatelj pričel takoj s kratkim pregledom vseh trgovskih stikov med obema državama. Ti stiki do l. 1922 sploh niso obstajali in šele l. 1923 je bila naša država izvozila iz Mehike 23.164 kg industrijskih rastlin v vrednosti 431.279, kar ne tvori niti enega odstotka vse naše zunanje trgovine V Mehiko pa nismo še l. 1923 ničesar uvozili.

Zivahnejši stiki so se pričeli v gospodarskem oziru med obema državama šele l. 1924, ko smo izvozili iz Mehike 5762 kg industrijskih rastlin (morske trave, pletilne slame itd.) ter za 379.170 Din asfalta. Uvozili pa smo v Mehiko 720.000 dalmatinskega cementa v vrednosti 342.000 Din.

Nato je predavatelj očrtal gospodarski položaj Mehike. Mehika je bogata na prirodnih zakladih ter pomenja za gotove predmete hvalježen trg ter važen vir za mnoge kovine in industrije. Mehika je agrarno močno razvita država, vendar pa je tam še dovolj zemlje in bi mogli dobiti naši ljudje tam tudi dober zaslužek. Tudi mehiška industrija je do-

bro razvita zlasti tekstilna, kemična in živilska. Mehika ima mnogo bakrenih, svinčenih, cinkovih, kositrovih, srebrnih in celo zlatih rudnikov, najbolj važno pa je njeno bogastvo na nafti. Med poljskimi pridelki so važni riž, trsni sladkor, južno sadje, paradižniki itd.

Da se razvijejo med našo državo in Mehiko potrebni odnosi, bi bilo predvsem potreba osnovati redno trgovinsko razmerje med obema državama na podlagi posebne trgovinske pogodbe in urediti denarni ter blagovni promet. Na ta način bi se posrečilo odstraniti vse trgovinske posredovalce med obema državama. Predavatelj je nato razdelil med svoje, žal, le maloštevilne poslušalce brošure, ki vsebujejo o Mehiki razne podatke o njenem gospodarskem in kulturnem stanju.

Prireditelj je nato s primernimi besedami zaključil zbornični tajnik dr. Pless, ki se je predavatelju zahvalil za zanimivo informativno predavanje.

BORZE

8. julija.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.82 denar, Berlin 13.48—13.51 (zaklj. 13.495), Budimpešta 9.93 blago, Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.9975 — 8.0275 (8.0125), London 275.9 do 276.7 (276.3), Newyork 56.7 — 56.9 (56.8), Pariz 223.25 denar, Praga 168.2—169 (168.6), Trst 308.25 — 310.25 (309.25); češkoslovaške krome 165.6 — 166.4 (166).

Zagreb. Dunaj 7.996 — 8.026, Berlin 13.485 do 13.515, Italija 308.17 — 310.17, London 275.9 — 276.7, Newyork 56.7 — 56.9, Pariz 222 — 224, Praga 168.2 — 169, Curih 1093.5 do 1096.5.

Curih. Beograd 9.14, Berlin 123.10, London 25.2275, Newyork 519.56, Pariz 20.3425, Milan 28.275, Praga 15.40, Bukarešta 3.23, Dunaj 73.10.

Efekt.

Ljubljana. Investicijsko 83.5 — 0, Voja škoda 342 — 0, Celjska 195 — 197, Merkantilska 98 — 98 (98), Praštediona 850—0, Kreditni zavod 160—170, Vevče 138—0, Stavbna 55 — 65, Šešir 104 — 0.

Sport.

Za Suzano Lenglenovo. Znani manager Cochran, ki je še nedavno priredil boksmatch za svetovno prvenstvo v srednji teži med Amerikancem Mikey Walkerjem in Angležem Milliganom, je ponudil 16-letni teniški igralci Betty Nuthall 20.000 funtov (ca 5 in pol milijona dinarjev) če postane profesionalna. Kakor znano, je Betty v damskem prvenstvu v Wimbledonu premagala gđ. Aussem in Mrs. Mallory. Betty oz. njena mati, ki se je pogajala s Cochranom, je izpočetka odklonila, potem si je pa izgovorila nekaj časa za premislek. Sedaj se je pa vendar odločila, da sprejme Cochranovo ponudbo. Betty postane torej poklicna igralnica in je po pogodbi zavezana za 2 leti, namreč od 30. septembra 1927 do 30. septembra 1929. Za Francozinjo Suzano Lenglenovo in Amerikanko Mary Browne je tretja profesionalna. Heleni Willsovi je ponudil Cochran celo 80.000 funtov (22. mil. Din), pa je odklonila. Začasno...

Slavna teniška igralca Suzana Lenglenova je pred kratkim prvič nastopila v Londonu kot profesionalna pred 2000 gledalci. V prvem meču je premagala nemško prvakinjo g. Doro Köring 6 : 3, 6 : 0, pri čemur so imeli gledalci utis, da igra Lenglenova zelo

malomarno, ker jo je stalno nadkriljevala. — Sportsko veliko zanimivejšo igro je nudil match med češkim profesionalcem Karlom Koželuhom in južnoamerikanskim prvakom Kinseyem. Zmagal je Čeh 7 : 5, 7 : 5.

V tekmi za teniško prvenstva v Wimbledonu je največ uspehov dosegla Amerika. Zgubila je sicer prvenstvo moških, ker je podlegel Tilden napram Francozu Cochetu, pridobila pa je prvenstvo v moškem dublu (Tilden - Hunter), damskem singlu (Helen Wills), v damskem dublu (Wills - Ryan) in v mešanem dublu (mis Ryan in Hunter); torej kar štiri prvenstva.

Dirka skozi Francijo. 13. etapa kolesarske dirke »Tour de France« od Perpignana do Marseilla je s 360 km dolžine najdaljša etapa in je vodila konkurenta iz Pirenejskega gorovja zopet v ravnino. Zmagovalec na tej progi je bil Belgijec Maurice Dewaele v času 14 ur, 22 min., 37 sekund, povprečno 24.894 km na uro. Drugi je bil Belgijec Verhaegen, tretji Luksemburčan Frantz in šele na 4. mestu se je plasiral Leducq kot prvi Francoz. Frantz je s 108 ur. 4 min. in 3 sek. prvi v dosednji skupni klasifikaciji, 42 vozačev se še vdeležuje dirke.

Finski tekač Kinnunen velja že dalj časa za najnevarnejšega tekmeča Nurmija. Pred kratkim se je poskusil pri neki lahkoatletski prireditvi tudi v srednjih progah in sicer s senzacionalnim uspehom: v teku na 800 m namreč je zboljšal od Nurmija l. 1923 postavljeni rekord od 1 : 56 tri desetine na 1 : 56 in eno desetino. Dan kasneje je pretekel 1500 m v 3 : 58 in tri desetine, kateri čas ni v letošnji seziji dosegel še noben atlet. Tudi ostali uspehi te prireditve so bili izborni, kajti Järvinen je vrgel kroglo 15.15 m daleč, Lampu pa je dosegel v metu kopja 63.06 m.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

**Dr. OETKER-
JEVIM
BACKINOM**

najboljše recepte pošilja na željo brezplačno
in poštne preste

DR. OETKER, d. s. o. s., MARIBOR

Marcel Prévost:

60

Don-Juanke.

Jeanne je odvrnila s tresočimi se ustnicami:

- Bili ste danes dopoldan pri nas?
- Da, okoli enajste ure.
- Zakaj?

Berta se je nekoliko obotavljala in Jeanne je to takoj opazila.

— Hotela sem vprašati, kako je z vašim soprogom.

— Ne, Berta, je odgovorila Jeanne divje. Hoteli ste na vsak način, da vas spustijo v stanovanje, seveda ne da govorite z menoj, kaj ne? Prokleta malo vas zanima, kako se meni godi! ... Alberta ste hoteli videti. Potem ko ste ga pogladi od sebe, ste čez nekaj mesecev prišli na misel, da bi ga spet ulovili v svoje mreže! Ali pa ste imeli perverzno željo dognati, v koliko ste ga uničili?

Jeanne je dejala to le s težavo in je morala sedaj napraviti odmor. Berta jo je zelo pozorno poslušala in se sama čudila svojemu miru. Kako daleč je prišla v enem dnevu, da se je za vse to tako malo zanimala!

— Berta, je nadaljevala Jeanne, prepovedujem vam ... ne, prosim vas ... pustite mojega moža pri miru. Bil je hudo bolan in je še sedaj. Zdravniki pravijo, da bo lahko ozdravil, a le, če bo čisto sam. Jaz sama se bom morala za več tednov ločiti od njega. Samo če vas vidi, se mu gotovo strašni živčni napadi ponovijo. Pustite ga vendar pri miru!

Padla je v naslonjač in začela obupno ihteti.

Berta si je mislila: »Ta Jeanne me dela nervozno.

Rada bi, da čimprej zapusti to sobo.«

In s precej nestrpnim glasom je odgovorila:

— Lahko ste čisto pomirjeni, Jeanne. Vašega moža nočem videti in tudi na uljudnostni obisk me ne bo k vam, ker tako želite.

Jeanne ni mogla dvomiti o iskrenosti teh mirno izrečenih besed. Toda ravno ta brezbriznost jo je razkačila. Zdelo se ji je nekaj poniževalnega, da Berta zapušča njenega Alberta s tako brezbriznostjo. Ker je hotela raniti svojo tekmico, ji je dejala:

— Dobro, računam na to. Sicer ste pa vi itak sedaj preskrbljeni.

Dvignila se je in hotela po tej žalitvi oditi, toda Berta jo je prišla za roko, rekoč:

— Jeanne, hoteli ste me raniti! Kaj vam to koristi? Toda kot vse poštene, nedotakljive ženske gojite tudi vi sovraštvo napram ... drugim. Jaz sem pač taka, kakoršna sem ... toda hudobna nisem napram nikomur, tudi napram vam ne v tem trenutku, in dokazala vam bom to.

Jeanne je vsa začudena zajecjajala:

— Ne razumem vas.

— Vem, da ne razumete bolezni svojega soproga. Albert me nikakor ne ljubi in tudi ne trpi radi moje odsotnosti. On je samo ljubosumen! Misli, da sem se udala Jeanu, med tem ko se njemu nisem hotela udati. To ga je spravilo ob um. Hočem vam pa povedati sredstvo, da ga ozdravite. Povejte mu najprej, da nikoli nisem uslišala Jeana, potem pa, da Jeana nikoli več ne

bom videla. To je resnica! Občutiti morate, da ne lažem! Povejte to svojemu soprogu!

Jeanne je bila tako ginjena, da je prišla Berto za obe roke in jih tako stisnila, da Berta ni vedela, ali je to hvaležnost ali jeza. Počasi se ji je izmaknila, rekoč:

— Samo eno željo imam: mir hočem imeti ... od vseh ljudi. Nikomur ne pripadam, nikoli nisem nikomur pripadala in vedno hočem ostati sama. Vse drugo se mi gabi ... Sedaj pa lahko greste.

Pri vratih je še dodala:

— Z Bogom, Jeanne! Verujte mi, da vas zavidam.

Trenotek sta si še gledale v oči, ko bi bile hotele iskati v njih odsev svojega nekdanjega prijateljstva. Toda prelom je bil premočan ... Jeanne je enostavno dejala:

— Z Bogom, Berta!

II.

»Dragi moj Laurent, počakala sem, da zaspi vsa hiša in potem sem vam začela pisati. Draga mi je hiša, ker sem jo pomagala graditi, ker je to hiša Kamile Engelmann in ker sem spoznala Vas v njej. Da, Laurent, iz daljave si upam vam pisati, kar si vam nisem upala povedati. Vse je prišlo drugače. Priznali ste mi, da ljubite mlado dekle in da jo boste poročili. Priznanje moje ljubezni torej nima nikakega smisla več. Čisto vse eno vam mora biti, če vas ljubi Vaša ravnateljica enako strastno in neumno, kot more ljubiti le midinetka prvega moškega, ki ji dvori.

(Dalje.)

Specijalna mehanična delavnica

za popravilo vseh sistemov pisalnih, računskih, razmnoževalnih, kopirnih strojev ter blagajen. Popravila se izvršujejo najstarejše in po konkurenčni ceni.

LUD. BARAGA - Ljubljana, Šelenburgova 6/1.
TELEFON 2060.

TISKARNA MERKUR **LJUBLJANA**
GREGORČIČEVA 23

TRG. IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih listov. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, letake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVARNICA. * TELEFON 57.2333

Otroške majice, kratke noga-
barvah, kopalne hlače, flonogavice za ženske
in moške, kravate, žepne robce, ovratnike,
manšetne gumbe, dežnike, palice, nahrbtnike,
dišeče milo kupite najceneje pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prežernovega spomenika.
Na veliko! Na malo!

**ZA KOPALNO
SEZIJO**

Carinško posredniški in špedicijski bureau

» GROM «

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41
Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

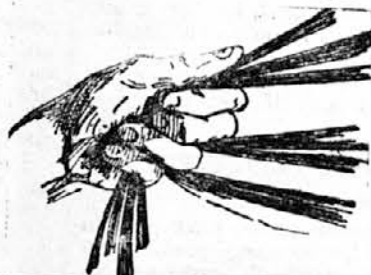
Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresno
pošiljke.

Predvajanje praktičnih organizacijskih
pripomočkov za trgovske, industrijske,
obrtne in druge obrate

od 8. do 18. ure

„ORGANIZATOR“

Velesojem
Paviljon

E. 95. 97, 99.

Najboljša v materijalu in v konstrukciji so:

Josip Petelinca
šivalni stroji in kolesa
Gritzner, Adler, in Phönix.

Najlepše opreme, pouk v voženju
brezplačen.

Nizke cene tudi na obročna plačila.
Ljubljana ob vodi blizu Prežer-
novega spomenika.

Dr. Tone Jamar
ne ordinira do
1. avgusta t.l.

MALI OGLASI.
Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Prodajalka

dobra moč v mešanem
blagu, želi premeniti me-
sto. Cenj. dopise na upra-
vo tega lista pod šifro
»Zanesljiva«.

Premog - Čebina
Wolfova 1/II. - Telef. 58.

Gospodična

išče posojilo do 8000 Din
za dobo enega leta, ka-
terege bi odplačevala me-
sečno 250 Din z obrestmi.
Ponudba na ubrzovalni listi
pod »Dobre obresti«.

**»Ullstein's
Weltgeschichte«**
(elegantno vezano) za
Din 1000 naprodaj. Na-
slov v upravi.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.
Zahtevajte ponudbo. Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala:

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

Podružnice:

Brezice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Met-
ković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Gorica,
Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavnica Din 50,000.000—
Skupne rezerve nad Din 10,000.000—

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse bančne posle.

ZAHVALA.

Za mnogostransko izkazano nam sožalje povodom prerane smrti našega nepozabnega

IVANA BIROLLO

izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so v težkih urah sočustvovali z nami.
Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, obema govornikom g. Zupančiču kot zastopniku »Sokola« Skofjaloka in dolgoletnemu prijatelju g. Tomažinu, Glasbenemu društvu iz Zagorja za gniljive žalostinke, nadalje g. srezkemu poglavarju vladnemu svetniku Podboju, č. duhovščini, uradništvu in poduradništvu TPD, uradnikom in uslužbencem drž. železnice, Sokolskima društvoma Zagorje in Litija, Prostovoljnemu gasilnemu društvu Zagorje, zastopnikom Podružnice Slov. plan. društva Litija ter vsem nameščen-
cem in delavstvu domačega podjetja, kakor tudi rudniški godbi in vsem številnim prijate-
ljem iz Zagorja in drugih krajev za mnogoštevilno čašče sprejemstvo.

Vsem še enkrat naša prisrčna zahvala.
Zagorje, 9. julija 1927.

Rodbina Birolla.

Najboljša so
še vedno

PUCH-kolesa!

Solidne cene! Plačljivo na obroke!

IGN. VOK

LJUBLJANA-NOVOMESTO

WECK

žare in aparati za ukuhanje so
najcenejši, ker so najboljše. Znatno
znižane cene. Ugodni pogoji! Tovarniška
zaloga:
Krekov trg 10 pri trdku Frutkas, Ljubljana.

Širite
»Narodni Dnevnik«!